

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/47/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317206006
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8317206006.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci žalobcu: BANDER, spol. s r.o., Palenčiarska 2736, Snina, IČO: 31 669 034, právne zast. JUDr. Jánom Martinecom, advokátom, so sídlom Werferova 1, Košice, proti žalovanému: Tichomír Galanda SUPTRANS SNINA, Staničná 1031/14, Snina, IČO: 10 677 178, zast. JUDr. Evou Koščovou, advokátkou, Advokátska kancelária Osloboditeľov 3, Humenné, o obnovu konania vedeného na Okresnom súde Humenné pod sp.zn. 17C/142/2007, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp.zn. 5C/34/2017-186 zo dňa 29.06.2021, takto

rozhodol:

I. Potvrďuje sa rozsudok.

II. Žalobcovi sa vo vzťahu k žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „Povoľuje obnovu konania vedeného na Okresnom súde Humenné pod sp.zn. 17C/142/2007. Priznáva žalobcovi vo vzťahu k žalovanému právo na náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.“

Súd prvej inštancie v poradí druhé svoje rozhodnutie odôvodnil najmä tým, že žalobca podal dňa 19.05.2017 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadal povoliť obnovu konania vedeného na Okresnom súde Humenné pod sp.zn. 17C/142/2007. Podanú žalobu odôvodnil tým, že citovaným rozsudkom bol zaviazaný uhradiť žalobcovi P. N. 17.783,50 eura so 6 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 15.269,20 eura, zo sumy 2.514,30 eura od 01.12.2008 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň bol zaviazaný uhradiť žalobcovi trovy konania vo výške 8 795,20 eur, rovnako v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Citovaný rozsudok bol potvrdený aj rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16Co/186/2013 z 28.11.2013.

V trestnom konaní vedenom proti W.. X. T. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd svojím rozsudkom sp.zn. 1To/1/2016 z 21.02.2017 rozhodol, že obžalovaný W.. X. T., bytom G. XXXX/XX, D. sa odsudzuje podľa § 248 ods. 5 Trestného zákona účinného do 31.12.2005, s použitím § 35 ods. 1 Trestného zákona za použitia § 40 ods. 1 Trestného zákona k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere dva roky.

Žaloby na obnovu konania sa priamo týka skutok pod bodom II. C rozsudku Krajského súdu v Prešove z 10.06.2013 č. konania 2T/2/2005, podľa ktorého obžalovaný 14. augusta 2000 ako konateľ obchodnej spoločnosti BANDER uzavrel kúpnu zmluvu o prevode hnuteľnej veci, na základe ktorej predal svojmu

známemu P. N. podnikajúcemu pod obchodným menom Tichomír Galanda SUPTRANS SNINA za 98 400 Sk nákladné motorové vozidlo značky C. J. DI, č. motora XXXXXXXXXXXXXXX/XX, č. karosérie F ŠPZ Y v hodnote 289 181 Sk, pričom v skutočnosti toto od 25.10.2000 v rámci predmetu svojej činnosti používala obchodná spoločnosť ATRIUM, spoločníčkou a konateľkou ktorej v tom čase bola manželka obžalovaného S. T. a zamestnancom ktorej bol od 01. novembra 2000 aj obžalovaný, čím takto obchodnej spoločnosti BANDER spôsobil škodu vo výške 190.781,- Sk (6.332,77 eura).

V konaní o náhradu škody a predtým súvisiaceho konania o vydanie veci bolo predmetom dokazovania aj vlastnícke právo žalobcu P. N.. Bez preukázania vlastníckeho práva sa nemôže domáhať náhrad škody ani vydania veci. Konanie odsúdeného W.. X. T., ktorý previedol vlastnícke právo k motorovému vozidlu, bolo v právoplatne skončenom trestnom konaní uznané za konanie v rozpore s trestným zákonom.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

V pôvodnom konaní bolo teda rozhodnuté v neprospech žalobcu BANDERS, spol. s r.o., čím je splnená podmienka aktívnej legitímácie podľa § 400 CSP. Žalobca považuje obnovu konania za prípustnú podľa § 397 písm. c) CSP, nakoľko bolo rozhodnuté v neprospech strany v dôsledku trestného činu iných subjektov konania alebo inej osoby zúčastnenej na konaní a takouto osobou je W.. X. T., ktorý bol v konaní o vydanie veci vypočutý ako svedok na pojednávaní dňa 03.09.2001 a so P. N. uzavrel kúpnu zmluvu v mene žalobcu BANDERS, spol. s r.o.

Subjektívna lehota na podanie žaloby o obnovu konania stanovená v § 403 CSP je dodržaná, lebo žalobca sa mohol dozvedieť o dôvode obnovy najskôr dňa 21.02.2017, kedy sa zúčastnil trestného pojednávania - verejného zasadnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, kde sa vo veci rozhodlo rozsudkom. Uplatniť dôvod obnovy však mohol až po doručení rozsudku, t.j. 15.05.2017.

Objektívna lehota na podanie žaloby na obnovu konania je dodržaná, nakoľko sa jedná o prípad podľa § 404 písm. c) CSP, keďže dôvod obnovy je podľa § 397 písm. c) CSP. Preto žalobca navrhuje povoliť obnovu konania vo veci sp.zn. 17C/142/2007 Okresného súdu Humenné.

V dôsledku podaného odvolania rozhodol vo veci Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 6Co/30/2019-167 z 25.08.2020 a to tak, že zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Vyslovil právny názor, že je presvedčený, že zúčastnenou osobou tak, ako to má na mysli § 397 písm. c) CSP je aj svedok v konaní. Bolo by totiž v rozpore s princípom spravodlivosti, aby za vec nadobudnutú trestným činom poškodený ešte platil škodu na ušlom zisku. Logickým a správnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania za rešpektovania zásad (princípov spravodlivého súdneho konania), najmä zabezpečenia spravodlivej úpravy pomerov medzi stranami je priznať vzhľadom na okolnosti veci osoby svedka štatút zúčastnenej osoby, tak, ako to má na mysli ustanovenie § 397 písm. c) CSP.

Predpokladom toho, aby súd pripustil obnovené konanie vo veci, v ktorej už raz právoplatne rozhodol, je splnenie všetkých zákonných procesných podmienok upravených v príslušných ustanoveniach §§ 397 až 408 CSP. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má povahu výnimky zo zásadnej nezmeniteľnosti právoplatného súdneho rozhodnutia a vzhľadom na prelomenie zásady res iudicata, ktorá zabezpečuje právnu istotu stranám sporu, je jeho prípustnosť vo viacerých smeroch obmedzená. Zákonné ustanovenie § 397 písm. a) až f) CSP pripúšťa obnovu konania proti právoplatnému rozsudku, ak v konaní, v ktorom bol vydaný, došlo k skutočnostiam explicitne vymenovaných v ustanovení § 397 CSP. Prípustnosť a striktnosť úpravy obnovy konania nie je samoučelná, lebo zrejším záujmom zákonodarcu bolo prispieť k zachovaniu právnej istoty a pripustiť výnimku zo zásady nezameniteľnosti právoplatného rozsudku len výnimočne, za predpokladu naplnenia konkretizovaných a špecifických podmienok. Túto koncepciu je nevyhnutné mať na zreteli a v prípade podania žaloby na obnovu konania veľmi dôsledne preskúmať, či sú splnené všetky procesné podmienky pre povolenie takejto obnovy.

Bolo preukázané, že žalobca podal žalobu na obnovu konania v lehote troch mesiacov, odkedy sa o dôvode obnovy mohol dozvedieť, lebo Najvyšší súd SR rozhodol vo veci obžalovaného W. X. T. dňa 21.02.2017 a žaloba na obnovu konania bola podaná dňa 19.05.2017, teda v lehote troch mesiacov tak, ako to ukladá ustanovenie § 403 ods. 1 CSP.

Žalobca uplatnil dôvod na povolenie obnovy podľa § 397 písm. c) CSP a teda, že v jeho neprospech bolo rozhodnuté v dôsledku trestného činu sudcu, iných subjektov konania alebo inej osoby zúčastnenej na konaní. Za iný subjekt a inú osobu zúčastnenú na konaní považoval W. X. T..

Z obsahu spisu sp.zn. 17C/142/2007 bolo nesporne preukázané, že W.. X. T. vystupoval v tomto konaní ako svedok. Bolo preto potrebné posúdiť, či svedok, v dôsledku trestného činu bolo rozhodnuté v neprospech strany sporu, môže byť považovaný za iný subjekt konania alebo osobu zúčastnenú na konaní.

Tu súd prvej inštancie poukázal na uznesenie KS v Prešove sp.zn. 1Co/75/2019-176 z 26.11.2019, ktorý v bodoch 24 - 26 uviedol: „Svedok má podľa názoru odvolacieho súdu postavenie osoby zúčastnenej na konaní v zmysle § 397 písm. c) CSP, aj keď Civilný sporový poriadok nedefinuje pojem „Iné osoby zúčastnené na konaní“, pod týmto pojmom však môžeme rozumieť osobu, ktorá nie je stranou sporu, napriek tomu je však na konaní zúčastnená a zákon jej priznáva určité procesné práva a povinnosti. Osobou zúčastnenou na konaní môže byť napríklad intervenient (§ 81 CSP), ale aj znalec, či tlmočník (Števíček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajanková, Tomašovič a kol., Civilný sporový poriadok, nakladateľství C. H. Beck 2016, str., 1328). Predpokladom na povolenie obnovy konania podľa § 397 písm. c) CSP je preukázanie príčinnej súvislosti medzi trestným činom zákonom vymedzených subjektov a nepriaznivým rozhodnutím pre stranu sporu.

Ak zákon (v zmysle vyššie uvedeného názoru doktríny - t.j. autorov komentára k CSP) priznáva postavenie osoby zúčastnenej na konaní znalcovi, tlmočníkovi alebo intervenientovi je nepochybné, že takéto postavenie musí mať aj svedok, ktorý sa svojou funkciou a postavením približuje k znalcovi, pretože svojou výpoveďou podáva informácie o okolnostiach prejednávanej veci, súdu neznáme, na základe ktorých súd zisťuje skutkový stav a jediným rozdielom medzi svedkom a znalcom je v podstate to, že znalec podáva súdu informácie odborného charakteru viažuce sa k predmetu konania, zatiaľ čo svedok podáva informácie iného charakteru, teda informácie, ktoré majú charakter vedomostí získaných spravidla vlastnou pozorovacou činnosťou. V kontexte pojmu - „Iná osoba zúčastnená na konaní“, však zásadný rozdiel medzi znalcom a svedkom nie je, pretože obe tieto osoby sa konania zúčastňujú a ovplyvňujú jeho výsledok.

Zo spisu navyše vyplýva, že svedok W. T. sa dopustil trestnej činnosti v súvislosti s prevodom predmetných huteľných vecí na právneho predchodcu žalovaných, bol za to právoplatne odsúdený vyššie uvedeným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho výpoveď nepochybne ovplyvnila súdne rozhodnutie v občianskoprávnom konaní. Zároveň možno mať za preukázané, že existuje príčinná súvislosť medzi trestným činom, ktorého sa W. T. dopustil (porušením svojich konateľských povinností a oprávnení) a nepriaznivým rozhodnutím pre žalobcu (v pôvodnom konaní žalovaného).

Ďalej poukázal na uznesenie KS v Prešove sp.zn. 6Co/30/2019-167 z 25.08.2020, ktorý v bodoch 11 a 12 uviedol: „Otázka, či svedok v konaní, ktoré žiada strana sporu (v civilnom sporovom konaní obnoviť) bol (tento svedok) po právoplatnosti rozsudkov o uložení povinnosti nahradiť škodu odsúdený za trestný čin skutkovo súvisiaci - je zúčastnenou osobou tak ako ju má na mysli ust. § 397 písm. c) CSP.

Odvolací súd je presvedčený, že zúčastnenou osobou, tak ako to má na mysli § 397 písm. c) CSP, je aj svedok v konaní. Bolo by totiž v rozpore s princípom spravodlivosti, aby za vec nadobudnutú trestným činom poškodený ešte platil škodu na ušlom zisku.

Totíže každé súdne konanie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledku konania pri rešpektovaní zásad spravodlivého súdneho konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na zrozumiteľnosť, určitosť, jasnosť a v súlade s jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k jeho výroku. Logickým a správnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania za rešpektovania zásad (princípov spravodlivého súdneho konania), najmä zabezpečenia spravodlivej úpravy pomerov medzi stranami je priznať vzhľadom na okolnosti veci osobe svedka štatút zúčastnenej osoby, tak ako má na mysli ustanovenie § 397 písm. c) Civilného sporového poriadku.“

S horecítovanými rozhodnutiami KS v Prešove sa súd prvej inštancie v celom rozsahu stotožnil, považuje svedka za osobu zúčastnenú na konaní a keďže v dôsledku trestného činu svedka bolo rozhodnuté v neprospech strany sporu, súd povolil obnovu konania vedeného na OS Humenné sp.zn. 17C/142/2007. V danom konaní bol žalobcom P. N. a žalovaným spoločnosť BANDER, s.r.o. Snina. Bolo rozhodnuté v neprospech žalovaného, lebo bol zaviazaný uhradiť žalobcovi sumu 17.783,50 eura. Zároveň bolo preukázané, že W. X. T. bol konateľom spoločnosti BANDER, spol. s r.o. a v uvedenom konaní 17C/142/2007 vystupoval ako svedok. Zároveň bolo preukázané, že bol rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1To/1/2016 právoplatne odsúdený, pričom za vinného z trestného činu sprenevery bol uznaný rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2T/2/2005. Bol uznaný za vinného aj vo vzťahu ku skutku v bode C, lebo 14.08.2000 ako konateľ obchodnej spoločnosti BANDER uzatvoril zmluvu o prevode huteľnej veci - nákladného motorového vozidla C. J. s P. N..

Teda nepochybne bolo preukázané, že trestným činom zúčastnenej osoby bolo rozhodnuté v konaní 17C/142/2007 v neprospech žalobcu, a preto súd obnovu tohto konania povolil.

O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zmenil a žalobu na obnovu konania zamietol. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

V odvolaní ďalej okrem iného uviedol, že v konaní poukázal na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. 275/2018 zo dňa 25.06.2019, podľa ktorého „princíp predvídateľnosti rozhodovania znamená, že účastníci právnych vzťahov môžu legitímne očakávať, že štátne orgány budú v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch rozhodovať rovnako. Iba takýto postup rešpektuje princíp právnej istoty. V prípade, ak súd obdobnú vec rozhodne inak než v predošlých veciach, je povinný svoje závery riadne, racionálne a ústavne konformne odôvodniť a to takým spôsobom, aby predošlé rozhodnutia neboli ignorované, ale práve naopak, aby sa s nimi súd argumentačne vysporiadal“. Ústavný súd konštatuje, že rozdielna rozhodovacia prax súdu o „totožných“, resp. obdobných veciach nie je žiadúca. Zákonná formulácia princípu právnej istoty vyjadrená v čl. 2 CSP chráni hodnotu predvídateľnosti práva, resp. súdnych rozhodnutí ako jednu z najvyšších ústavných hodnôt materiálneho právneho štátu. V zmysle ods. 2 citovaného článku je právnou istotou stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má (podľa ods. 3) právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu. Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že Krajský súd v Prešove Rozsudkom sp.zn. 4Co/58/2018 zo dňa 12.02.2019 právoplatne rozhodol v rovnakej veci tých istých strán sporu tak, že potvrdil rozsudok Okresného súdu Humenné sp.zn. 10C/27/2017, ktorým súd nepovolil obnovu konania. V citovanom rozhodnutí Krajský súd v Prešove konštatoval, že W. X. T., ktorý bol právoplatne odsúdený za spáchanie trestného činu sprenevery a zneužitia účasti na hospodárskej súťaži, nie je osobou podľa ustanovenia § 397 písm. c) CSP a preto obnovu konania nepovolil. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Žalovaný má za to, že takýto stav, keď v rovnakých veciach krajský súd rozhodol rozdielne, je porušením princípu právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní rovnakých podmienok dáva rovnaká odpoveď. Argumentácia súdu nevedie k presvedčivému zdôvodneniu právneho záveru, lebo opomína racionálne vysvetlenie dôvodov prednosti jedného princípu pred inými ako aj logické vysvetlenie, prečo v rovnakej veci rozhodol súd rozdielne ako v inej právoplatne skončenej veci.

Žalovaný kúpil od spoločnosti BANDER spol. s r.o. nákladné motorové vozidlo C. J. v roku 2000. Ako kupujúci splnil všetky predpísané právne náležitosti potrebné k nadobudnutiu vlastníckeho práva k hnutelnej veci. Napriek zaplateniu kúpnej ceny predávajúci zadržoval motorové vozidlo a odmietol ho vydať aj napriek predbežnému opatreniu č.k. Ncb 1/01 zo dňa 04.05.2001. Motorové vozidlo bolo vydané žalovanému až v roku 2007 v exekučnom konaní, pričom bolo v dezolátnom stave neschopnom prevádzky. Žalovaný po dobu 7 rokov nemohol užívať vec, ktorú nadobudol kúpnu zmluvou a za ktorú riadne zaplatil kúpnu cenu. Taktiež žalovaný poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II ÚS 152/2018 z 11. júla 2018, podľa ktorého súd je povinný zobrať do úvahy podstatu a dôležitosť právnych vzťahov, do ktorých zasahuje, ich trvalosť a s tým spojenú právnú istotu. V prípade, že sa len formalisticky zameria na formálne premenné posudzovanej veci a nijako sa nevysporiada so skutočnosťou, že jeho rozhodnutím môže byť podstatným spôsobom zasiahnutá zmluvná sloboda účastníkov zmluvného vzťahu a ich hmotné ústavné práva majetkového charakteru, zasiahne tak do ich základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ich práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Kúpnu zmluvu uzavrel žalovaný ako kupujúci s žalobcom ako predávajúcím, v mene ktorého konal konateľ spoločnosti W. X. T.. Podľa ustanovenia § 133 ods. 3 Obchodného zákonníka obmedziť konateľské oprávnenia môže iba spoločenská zmluva alebo valné zhromaždenie. Takéto obmedzenie je však voči tretím osobám neúčinné. Ak konateľ porušil stanovené obmedzenie, zodpovedá za toto excesívne konanie spoločnosti, avšak vo vzťahu k tretím osobám sú platné. Žalovaný sa pri uzatváraní zmluvy nedopustil žiadneho protiprávneho konania a vec navyše nadobudol dobromyseľne.

Inštitút obnovy konania predstavuje závažný zásah do princípu právnej istoty, preto zákonodarca striktné stanovuje podmienky jeho prípustnosti. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozhodnutia nevyporiadal s námietkou žalovaného týkajúcou sa princípu justifikácie účinkov procesných úkonov, (zachovanie právnych účinkov úkonov vykonaných za účinnosti OSP), keďže k podaniu žaloby došlo až po 1. júli 2016. Vzhľadom k uvedenému aplikovať dôvod obnovy konania na konanie právoplatne ukončené pred účinnosťou CSP možno vnímať ako priamu retroaktivitu právnej normy, čo je podľa názoru žalovaného neprípustné.

3. K odvolaniu sa vyjadril žalobca, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok ak vecne správny potvrdil.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu zotrval na námietke o rozpore rozhodnutia s právnou istotou uvedenou v odvolaní.

Žalobca s týmto názorom nesúhlasil a poukázal na rozpor s princípom spravodlivosti a zákonnosti.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 379 a nasl. CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny.

6. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo strán na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

7. Súd prvej inštancie je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok okresného súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré návrhu žalobcu na povolenie obnovy konania vedeného pod sp.zn. 17C/42/2007 vyhovel. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, prípadne ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

8. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, nemožno mať pochybnosti o správnosti právneho posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie a neboli zistené žiadne vady, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo porušenie práva na spravodlivý proces vo vzťahu k odvolateľovi.

9. Podľa § 397 písm. c) CSP, proti právoplatnému rozsudku je prípustná žaloba na obnovu konania, ak bolo rozhodnuté v neprospech strany v dôsledku trestného činu sudcu, iných subjektov konania alebo inej osoby zúčastnenej na konaní.

10. Podľa § 403 ods. 1 CSP, žaloba na obnovu konania sa podáva v lehote troch mesiacov, odkedy sa ten, kto podal žalobu na obnovu konania, mohol dozvedieť o dôvode obnovy, alebo odo dňa, keď ho mohol uplatniť.

11. Podľa § 403 ods. 2 CSP, žaloba na obnovu konania sa podáva najneskôr v lehote troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia.

12. Podľa § 404 písm. c) CSP, za splnenia podmienok podľa § 403 ods. 1 po troch rokoch od právoplatnosti rozhodnutia možno podať žalobu na obnovu konania, ak ide o dôvody obnovy konania uvedené v § 397 písm. c) až e).

13. Odvolací súd opakovane uvádza, že si uvedomuje, že nová právna úprava v § 397 písm. c) Civilného sporového poriadku predstavuje nóvum v časti obnovy konania a preto aj pristupuje k jeho výkladu v záujem zachovania spravodlivej rovnováhy medzi stranami tak, aby boli naplnené princípy spravodlivosti.

14. Obnova konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý má povahu výnimky zo zásadnej nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia. Vzhľadom na to je jeho prípustnosť vo viacerých smeroch obmedzená.

Právoplatný rozsudok môže účastník napadnúť návrhom na obnovu konania, ak sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, pokiaľ môžu pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci (§ 228 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku). Citované ustanovenie tak, ako i ustanovenie § 228 ods. 1 písm. b) O.s.p. upravuje procesný prostriedok, pomocou ktorého možno dosiahnuť nápravu rozhodnutia, ktorého nesprávnosť má pôvod v tom, že v pôvodnom konaní nemohol byť riadne zistený skutkový podklad napadnutého rozhodnutia. (uznesenie Najvyššieho súdu SR, zo dňa 03.06.2009, sp.zn. 3Obo 113/2008).

S pojmom zúčastnenej osoby sa stretávame aj v trestnom konaní a to v zmysle § 10 ods. 11 Trestného poriadku je subjektom trestného konania, pretože má a vykonáva vplyv na priebeh konania tak, ako to vyplynie z ďalšieho textu, a zároveň Trestný poriadok na uskutočnenie tohto vplyvu zúčastnenej osobe priznáva určité procesné práva a ukladá jej povinnosti. V konaní pred súdom je zúčastnená osoba popri tom, proti komu sa vedie trestné konanie, popri poškodenom a prokurátorovi tiež stranou, pretože práve v konaní pred súdom môže byť významným spôsobom zasiahnuté do jej majetkových práv k jej veciam, peniazom a inému majetku. Zhabanie významne postihuje vlastnícke práva právnickej alebo fyzickej osoby, ktorej vec, peňažná čiastka (na účte alebo v hotovosti) alebo majetok je (má byť) zhabaný. Zákon preto dáva tejto zúčastnenej osobe v súdnom konaní postavenie strany a tomu zodpovedajúce právne prostriedky na ochranu jej zákonom chránených práv a záujmov

Z citovanej definície pojmu zúčastnená osoba vyplýva, že takouto osobou môže byť nielen tradične chápaná fyzická osoba (§ 83 Trestného zákona), ale aj osoba právnická (§ 83a, § 83b Trestného zákona). Z tejto definície je zároveň zrejmé, že sa vzťahuje na tri výraznejšie odlišné procesné situácie, v ktorých sa môže táto osoba ocitnúť.

15. V tejto súvislosti je dôležité pripomenúť, že podľa názoru odvolacieho súdu už prezentovaného v uznesení z 26.11.2019 č.k. 1Co/75/2019-176 svedok má postavenie osoby zúčastnenej na konaní v zmysle § 397 písm. c) CSP, aj keď Civilný sporový poriadok nedefinuje pojem „Iné osoby zúčastnené na konaní“. Pod týmto pojmom však môžeme rozumieť osobu, ktorá nie je stranou sporu, napriek tomu je však na konaní zúčastnená a zákon jej priznáva určité procesné práva a povinnosti. Osobou zúčastnenou na konaní môže byť napríklad intervenient (§ 81 CSP), ale aj znalec, či tlmočník (Števec, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajanková, Tomašovič a kol., Civilný sporový poriadok, nakladateľství C. H. Beck 2016, str., 1328). Predpokladom na povolenie obnovy konania podľa § 397 písm. c) CSP je preukázanie príčinnej súvislosti medzi trestným činom zákonom vymedzených subjektov a nepriaznivým rozhodnutím pre stranu sporu (pozri bod 24. rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1Co/20/2020 zo dňa 08.12.2020).

16. Ak teda zákon (v zmysle vyššie uvedeného názoru doktríny - t.j. autorov komentára k CSP) priznáva postavenie osoby zúčastnenej na konaní znalcovi, tlmočníkovi alebo intervenientovi, je nepochybné, že takéto postavenie musí mať aj svedok, ktorý sa svojou funkciou a postavením približuje k znalcovi, pretože svojou výpoveďou podáva informácie o okolnostiach prejednávanej veci, súdu neznáme, na základe ktorých súd zisťuje skutkový stav a jediným rozdielom medzi svedkom a znalcom je v podstate to, že znalec podáva súdu informácie odborného charakteru viažúce sa k predmetu konania, zatiaľ čo svedok podáva informácie iného charakteru, teda informácie, ktoré majú charakter vedomostí získaných spravidla vlastnou pozorovacou činnosťou. V kontexte pojmu - „Iná osoba zúčastnená na konaní“, však zásadný rozdiel medzi znalcom a svedkom nie je, pretože obe tieto osoby sa konania zúčastňujú a ovplyvňujú jeho výsledok.

17. Zo spisu navyiac vyplýva, že svedok W. T. sa dopustil trestnej činnosti v súvislosti s prevodom predmetných huteľných vecí na právneho predchodcu žalovaných, bol za to právoplatne odsúdený a jeho výpoveď nepochybné ovplyvnila rozhodnutia v konaní o náhradu škody. Zároveň možno mať za preukázanú existenciu príčinnej súvislosti medzi trestným činom, ktorého sa W. T. dopustil (porušením svojich konateľských povinností a oprávnení) a nepriaznivým rozhodnutím pre žalobcu (v pôvodnom konaní žalovaného). Odvolacie námietky v tomto smere preto nemožno považovať za dôvodné.

18. Pojem istota vyjadruje určitosť, nespornosť, bezpečnosť, a teda stav, v ktorom sa môžeme na niečo či niekoho spoľahnúť a dôverovať. Vo vzťahu k právu ide o určitosť, nespornosť a dôveru v právo, pričom vo vzťahu k rozhodovacej činnosti orgánov verejnej správy ide o stav, v rámci ktorého možno

najmä predvídať postupnosť ich procesných krokov a tiež výsledok konania pred nimi, ktorý sa prejaví v ich rozhodnutí, predovšetkým výrokovej časti. V relácii k skúmanej problematike, možno zjednodušene povedať, že právna istota vyjadruje stav, v ktorom sa určitá osoba (fyzická či právnická) môže spoľahnúť, že ak bude postupovať podľa platnej právnej úpravy, bude jej poskytnutá ochrana zo strany orgánov verejnej správy a na druhej strane, v prípade, ak určitá osoba poruší príkaz alebo zákaz stanovený právnou normou, tak sankcia, ktorá jej bude uložená, bude primeraná a jej uloženie bude riadne a presvedčivo zdôvodnené.

19. Z charakteru právneho štátu možno vyvodiť legitímnu požiadavku, že každý sa môže spoľahnúť na to, že mu štátna moc dopomôže k realizácii jeho subjektívnych nárokov a nebude mu v ich uplatnení brániť. Stabilitu práva, právnu istotu jednotlivca a v konečnom dôsledku tiež mieru dôvery občanov v právo a v inštitúcie právneho štátu ako také, preto ovplyvňuje i to, akým spôsobom orgány aplikujúce právo pristupujú k výkladu právnych noriem. V tejto súvislosti možno dať do pozornosti rozhodnutie Ústavného soudu ČR vo veci sp. zn. IV. ÚS 690/01, v ktorom tento súd uviedol, že: „Ke znakům právního státu a mezi jeho základní hodnoty patří neoddělitelně princip právní jistoty (čl. 1 odst. I Ústavy), jehož nepominutelným komponentem je nejen předvídatelnost práva, nýbrž i legitimní předvídatelnost postupu orgánů veřejné moci v souladu s právem a zákonem stanovenými požadavky. Tato předvídatelnost postupu orgánů veřejné moci je vyjádřením maximy, na základě níž se lze v demokratickém právním státě spolehnout na to, že ve své důvěře v platné právo nikdo, tj. fyzická či právnická osoba, nebude zklamán. Pouze takto předvídatelné chování naplňuje v praxi fungování materiálně chápaného demokratického právního státu a vylučuje prostor pro případnou svévoli. Obsah citovaných ustanovení, totiž že státní moc lze uplatnit jen v případech, mezích a způsoby, které stanoví zákon, nelze totiž chápat jako volnou úvahu státních orgánů, zda tak učiní či nikoliv, ale naopak jako povinnost uplatňovat tuto moc (zákonem stanoveným způsobem) tam, kde je to nezbytné (k tomuto srov. náleze ve věci sp. zn. IV. ÚS 488/01 ze dne 11.7.2002, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 27, náleze č. 85), neboť podřízení státní moci v obou těchto směrech svrchovanosti zákona tvoří základ právního státu.“ JUDr. Mgr. Michal Mrva, PhD., LL.M Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická Fakulta Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie konanej dňa 26. októbra 2018 na pôde Právnickej fakulty, Univerzity Komenského v Bratislave, ktorá sa uskutočnila v rámci projektu VEGA č. 1/0686/18 „Prieskum právoplatných individuálnych správnych aktov v kontexte právnej istoty a spravodlivosti“.

20. Doktrína legitímneho očakávania je doktrínou verejného práva, ktorá spočíva v tom, že súkromná osoba ako účastník právneho vzťahu má voči orgánu verejnej moci isté odôvodnené očakávania. Tieto odôvodnené očakávania sa vzťahujú na postup orgánu verejnej moci, prípadne rozhodnutie toho orgánu. Postup orgánu verejnej moci totiž musí byť predvídateľný (vzhľadom na právnu úpravu) a orgán nemôže v skutkovo podobných prípadoch rozhodovať rozdielne (IV. ÚS 15/2014-77 cit. „Ústavný súd pritom zdôrazňuje, že z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach, je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštancia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. Pre posúdenie, či rozdielnou judikatúrou najvyššej súdnej inštancie došlo k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru, je preto rozhodujúce, či vnútroštátne právo obsahuje mechanizmus zaisťujúci koherentnosť judikatúry a či príslušný orgán tento mechanizmus fakticky a riadne využíva (pozri rozhodnutie ESLP Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 6.12.2007).

21. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na náležité odôvodnenie nálezu Ústavného súdu SR z 10.11.2011 sp.zn. IV. ÚS 481/2011, s ktorým sa odvolací súd plne stotožňuje. „Ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napríklad IV. ÚS 75/09), podľa ktorej neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného podľa čl. 1 ústavy je aj princíp právnej istoty. Tento spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že budú ich správne vykladať a aplikovať (napr. II. ÚS 10/99, II. ÚS 234/03, IV. ÚS 92/09). Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09). Diametrálne

odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06, IV. ÚS 481/2011).

Odvolací súd poukazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci BEAIN vs. Rumunsko (Sťažnosť č. 30658/05, Baranowski vs. Poľsko, sťažnosť č. 2835/95).

Napokon povinnosť súdu rozhodovať v obdobných veciach rovnako a v prípade odklonu od judikatúry povinnosť uviesť dostatočné a presvedčivé dôvody pre tento odklon jednoznačne vyplýva aj z požiadaviek právnej teórie. Pravidlo, že kto sa chce odchýliť od súdneho precedensu alebo ustálenej judikatúry, musí pre odklon uviesť dostatočný dôvod (a teda nesie bremeno argumentácie), je považované za jedno zo základných pravidiel racionálnej právnej argumentácie (napr. Alexi, R: A theory of legal argumentation. A theory of rational discourse as theory of legal justification. Oxford: Clarendon trest vs. 1989, s. 277 - 278, citovaný v článku autora Petra Wilflinga, vzájomne si odporujúca judikatúra je porušením dohovoru: BEIAN V. Rumunsko na www.otvorenepravo.sk <<http://www.otvorenepravo.sk>>). Účastníci konania musia mať dôveru v určitú rozhodovaciu prax súdov v skutkovo i právne porovnateľných veciach.

22. Odvolací súd sa domnieva, že doktrínu legitímneho očakávania nemôže vytvárať ojedinele rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, i keď vydané skôr ako v rade ďalšie rozhodnutie s diametrálne odlišným právnym záverom.

Takéto rozhodnutie bez ďalšieho nemôže vytvárať nemeniteľnosť názorov na to, či svedok podľa § 397 písm. c) CSP je inou osobou zúčastnenou na konaní, totižto pre odvolací súd je až nepredstaviteľné, aby za takýchto okolností ako je v prejednávanej veci, bola nemožnosť nastoliť spravodlivú rovnováhu a neprihliadať na trestnú činnosť, ktorá mohla ovplyvniť výsledok obnoveného konania.

Svedok v konaní, ktoré žiada strana sporu obnoviť je po právoplatnosti rozsudku o odsúdení za trestný čin skutkovo súvisiaci s prejednanou vecou zúčastnenou osobou, tak ako ju definuje ust. § 397 písm. c) CSP.

23. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobu zamietol; jeho rozhodnutie nemožno považovať za nepresvedčivé, resp. ústavne nekomfortné.

24. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp.zn. III. ÚS 209/04).

25. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

26. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný a tomu zodpovedá aj výrok o náhrade trov konania.

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).